

Stand van de uitvoering Justid 2022

*Cruciale informatie
op het juiste moment.*

Voorwoord

De Justitiële Informatiedienst

De Justitiële Informatiedienst (Justid) is in 2006 opgericht om te zorgen voor de beschikbaarheid en toegankelijkheid van het integrale en integrale persoonsbeeld van justitiabelen binnen de verschillende ketens (strafrecht, migratie en jeugd). Integere houdt in dat de beschikbare informatie aan de juiste persoon (identiteit) wordt gekoppeld. Integraal betekent dat de medewerker in de keten – ten behoeve van (slechts) het kunnen uitoefenen van de eigen wettelijke taak - over juiste, complete en samenhangende informatie beschikt. En daarover kan beschikken op het moment dat het nodig is. Als informatiemakelaar heeft Justid de taak om te zorgen dat de juiste informatie op het juiste moment beschikbaar komt: cruciale informatie op het juiste moment.

Justid heeft onder meer de volgende taken:

- Beheer en informatieverstrekking van justitiële documentatie en persoonsdossiers;
- Het functioneren als Centrale Identiteits(ID)-autoriteit voor de keten: het geven van bindende oordelen over de identiteit van justitiabelen in de strafrechtketen;
- Het beheer van het Centraal Digitaal Depot (CDD+), het e-depot van de strafrechtketen;
- De Centrale Autoriteit voor de uitwisseling van strafregistergegevens met de EU-lidstaten en het Verenigd Koninkrijk;
- Het beheer van de standaarden en protocollen voor elektronisch berichtenverkeer in de keten, en..

- Het leveren, beheren en ondersteunen van diverse ketendiensten en -voorzieningen voor informatiedeling, zoals Travel Information Portal (TRIP), Verwijzingsportaal Bankgegevens (VB), Centraal Informatiepunt Onderzoek Telecommunicatie (CIOT), Collectieve Opdracht Routevoorziening (CORV) en het Informatieportaal Justitiabelen (INJUS).

Als partner in de keten met een wettelijke taak en als onderdeel van het Ministerie van Justitie en Veiligheid moet Justid voldoen aan de hoge verwachtingen die de samenleving – met recht en reden – stelt. De professionals in de keten moeten op het moment dat het nodig is, toegang hebben tot juiste en volledige informatie. Daarnaast willen burgers er zeker van zijn dat de overheid zorgvuldig omgaat met zijn of haar persoonlijke gegevens.

In deze eerste Stand van de Uitvoering - over het jaar 2022 - geven we aan welke knelpunten wij in de praktijk signaleren, hoe wij daarmee omgaan en hoe wij toewerken naar oplossingen om die knelpunten weg te nemen. Het betreft hier knelpunten die wij ervaren in onze informatievoorziening. Direct en indirect raakt dat ook de burger.

1. Hardvochtigheid in wetgeving

Van inzage naar verstrekking

Knelpunten in de uitvoering

Met betrekking tot de verstrekkingen van justitiële gegevens die Justid verricht op grond van de uitvoering van het daarvoor geldende wettelijk kader, is niet gebleken dat deze onrechtmatig zijn of dat deze verstrekkingen als zodanig leiden tot eventuele hardheden in de uitvoering van de daarvoor geldende wet- en regelgeving.

In Nederland hebben we bewust gekozen voor een onafhankelijke (overheids-) organisatie, die bepaalt hoe je strafverleden doorwerkt in je huidige leven. Bijvoorbeeld bij het solliciteren. Op aanvraag van een VOG verstrekken wij de Justitiële gegevens aan Justis die deze beoordeelt en al dan niet een VOG afgeeft.

In Europees verband is afgesproken om, als betrokkenen daarom vragen, de gegevens uit het strafregister te verstrekken, over landsgrenzen heen. Dit is vastgelegd in de Ecris¹-richtlijn. De richtlijn heeft geleid tot aanpassing van de bestaande wetgeving waarin de inzage een verstrekking wordt. Het grote verschil is dat de inzage was op het uittreksel, en er straks een overzicht wordt verstrekt. Het overzicht geeft aan wat er over een burger gedocumenteerd is, in voor de burger meer begrijpelijke taal dan het uittreksel. Dit overzicht kan rechtstreeks door een burger worden opgevraagd en aan een burger worden verstrekt.

1. European criminal record information system

Bovendien worden, van oudsher, justitiële gegevens verstrekt aan met name (semi-)private partijen, maar in een aantal gevallen ook aan enkele overheidsorganisaties. Daarbij is gebleken dat zij met betrekking tot die ontvangen justitiële gegevens zelf een beoordelingskader hanteren dat in een aantal gevallen hard(-vochtig) uitpakt voor betrokken burgers. Er worden te veel antecedenten meegenomen in de beoordeling: waaronder vrijspraken en sepots. Bovendien is de periode, waarin wordt teruggekeken, onnodig lang. Dit is in strijd met het uitgangspunt dat een strafbaar feit niet oneindig wordt nagedragen in de richting van betrokkenen.

Wat gaan we ervoor doen en wat is daarvoor nodig?

Samen met DGRR hebben we de Ecris-richtlijn geïmplementeerd en monitoren we nauwgezet hoe deze zich ontwikkeld ten opzichte van het bestaande proces rondom het afgeven van een VOG.

Daarnaast zijn we met DGRR in gesprek met de (semi-)private partijen en enige overheidsorganisaties over de verstrekte justitiële gegevens en de noodzaak daartoe. Tegelijkertijd blijven we kritisch kijken naar nut en noodzaak van verstrekkingen van justitiële gegevens en hoe dat anders kan, meebewegend met de veranderende eisen op bijvoorbeeld het gebied van privacy.

Justid juicht het rijksbreed onderzoek naar hardheden in de uitvoering van wet- en regelgeving toe, zodat ernstige en onevenredige gevolgen voor betrokken burgers in de toekomst (beter) kunnen worden voorkomen. Daarom heeft Justid zich recent aangesloten bij het Meldpunt Fouten in Overheidsregistraties (MFO). Justid verklaart zich in dat licht ook bereid om waar nodig en/of gewenst mee te denken over verdere oplossingsrichtingen om deze 'hardheden' weg te nemen.

2. Mijn Slachtofferzaak

Alle informatie op één plek

Knelpunten in de uitvoering

Justid heeft als kerntaak om de professionals in de keten te voorzien van ('need to know') informatie, die nodig is om hun (wettelijke) taken optimaal te kunnen uitvoeren: cruciale informatie op het juiste moment. Behalve het informeren van professionals vervult Justid in toenemende mate ook een rol bij het informeren van burgers, in dit geval het informeren van slachtoffers.

Vanaf het moment dat slachtoffers van een misdrijf aangifte doen bij de politie ontvangen zij van verschillende organisaties informatie over hun zaak. De politie, Openbaar Ministerie, Slachtofferhulp Nederland, Centraal Justitieel Incassobureau en Schadefonds Geweldsmisdrijven. Allemaal leveren zij hun bijdrage aan het informatiebeeld waar het slachtoffer recht op heeft, om te weten hoe het met de voortgang is gesteld of omwille van het gevoel van persoonlijke veiligheid.

Een paar jaar geleden is daartoe MijnSlachtofferzaak.nl (MSz) live gegaan, een persoonlijke online omgeving waar slachtoffers 24x7 integraal overzicht en inzicht kunnen krijgen in de status van hun zaak. Dit bood de mogelijkheid om tegemoet te komen aan een al langer bestaand knelpunt in de informatievoorziening, zoals waar/bij wie/wanneer kan ik als slachtoffer aankloppen als ik iets wil weten over mijn zaak. Zo wordt aan de hand van een tijdlijn de voortgang van de zaak getoond en kunnen slachtoffers berichten van de organisaties eenvoudig terugvinden.

Slachtoffers kunnen in MSz met hun DigiD inloggen. Alle informatie staat overzichtelijk bij elkaar: de correspondentie met de betrokken organisaties; informatie over de rechten van slachtoffers; de hulp die zij kunnen krijgen en wat de verschillende organisaties voor hen doen. In begrijpelijke taal. De informatiepositie van slachtoffers is hierdoor aanzienlijk verbeterd.

Wat gaan we ervoor doen en wat is daarvoor nodig?

Als informatiemakelaar brengt Justid de informatie van verschillende partijen op één plek bij elkaar. Daartoe hebben we een aantal zaken geregeld, zoals toegang, continuïteit en verbinding van informatie uit verschillende bronnen. Daarnaast zien we het als onze taak dat MSz zowel technisch als functioneel ‘up to date’ blijft.

Justid zorgt er verder voor dat beheer en doorontwikkeling van MSz gewaarborgd is, zodat het slachtoffer en nabestaanden continu geïnformeerd kunnen worden en dat de functionaliteit in overeenstemming is met de gebruikerswensen.

Tot slot spant Justid zich voortdurend in om ervoor te zorgen dat de data van A++ kwaliteit zijn. Dit doen we als actief lid van de Ketenregiegroep onder voorzitterschap OM. Hierin werken de betrokken partijen samen aan het infomeren van slachtoffers. Ook nemen we deel aan een expertgroep waar op tactisch/operationeel niveau wordt gewerkt aan het terugdringen van foutpercentages en kwaliteitsborging.

*“Justid gaat
voortdurend voor data
van A++ kwaliteit.”*

3. Algoritmeregister

Obstakels bij de uitvoerbaarheid

Knelpunten in de uitvoering

Er wordt gewerkt aan het verplicht stellen van een algoritmeregister voor overheidsorganisaties, mede naar aanleiding van de moties van lid Dassen² en lid Klaver³. Justid is al gestart met de voorbereidingen en zal aan deze verplichting voldoen, juist omdat deze bijdraagt aan een meer transparante overheid. Daarnaast wil Justid gehoor geven aan het verzoek van de tweede Kamer om dit op korte termijn te doen. Het blijkt echter lastig voor Justid, als kleinere organisatie, om op korte termijn een volledig algoritmeregister op te leveren:

- De inrichting, invulling en onderhoud van een algoritmeregister kost extra capaciteit, maar daar is nog geen budget voor toegekend;
- Vanuit uniformiteit is het gewenst dat de inhoud van de algoritmeregisters binnen de rijksoverheid aansluiten op elkaar. De specifieke inhoud is echter nog niet definitief vastgesteld. Veranderingen leiden dan tot aanpassingen in reeds gepubliceerde teksten. Het onderhoud van de teksten kost hierdoor extra capaciteit;
- Een uitvoeringstoets bij de vaststelling van de gewenste inhoud van de algoritmeregisters ontbreekt nog. Een uitvoeringstoets is nodig om de uitvoerbaarheid voor de invulling van de inhoud te garanderen.

2. <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021Z18926&did=2021D40605>

3. https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z00984&did=2021D02426

Wat gaan we ervoor doen en wat is daarvoor nodig?

Justid mist aandacht voor de impact die opzetten en vullen van een algoritmeregister met zich meebrengt. Die ruimte willen we graag krijgen. Daarnaast hoopt Justid dat de kaders waarbinnen goed en begrijpelijk invulling gegeven kan worden aan het algoritmeregister, op korte termijn worden vastgesteld.

Samen met het Departement (Directie Artificiële Intelligentie) werkt Justid aan een algoritmeregister voor JenV. Deze is federatief van opzet, in die zin dat elke organisatie een eigen algoritmeregister kan invullen of rechtstreeks haar algoritmes in het JenV algoritmeregister kan plaatsen. En dat die algoritmes zowel via eigen kanalen als integraal via het JenV algoritmeregister toegankelijk zijn.

4. Datakwaliteit

Betrouwbaar, compleet en actueel

Knelpunten in de uitvoering

Data is essentieel voor de rechtsgang, maar ook voor de sturing in de keten. Om die reden treft Justitie en Veiligheid de nodige waarborgen om persoonsbeelden samen te stellen van een verdachte/veroordeelde. Justid vervult hierin een prominente rol en maakt cruciale informatie voor de ketenpartners -binnen de daarvoor geldende kaders- toegankelijk. Justid is tevens autoriteit voor Nederland inzake het internationaal delen van Justitiële gegevens en draagt zorg voor het relateren van persoonsgegevens om te komen tot een integer persoonsbeeld (Matching Autoriteit).

In de uitvoering ondervindt Justid (en de ketens) de volgende knelpunten:

- De informatiehuishouding van de justitiële ketens is versnipperd. Data is opgeslagen in diverse systemen en onderlinge relaties ontbreken;
- Dataverantwoordelijkheid en het besef dat de eigen (proces-)data ook van belang zijn voor werkprocessen bij andere ketenpartners is lang niet altijd aanwezig;
- Legacy waardoor systeem-aanpassingen lastig zijn door te voeren;
- Traditiegetrouw wordt alle mogelijk relevante informatie gedeeld, waar nut en noodzaak van onderschikt belang lijken;
- Informatie gaat van hand tot hand, verliest aan waarde en de herkomst is vaak moeilijk te achterhalen. Dit maakt dat de burger niet centraal kan inzien wie, welke informatie, met welke reden heeft ingezien.

Wat gaan we ervoor doen en wat is daarvoor nodig?

Het waarborgen van de datakwaliteit vraagt in de praktijk veel inspanning, want de informatiehuishouding is door genoemde knelpunten nog onvoldoende ingericht. Justid zoekt hiervoor afstemming met de ketenpartners en is nauw betrokken bij diverse trajecten:

- Netwerk Datakwaliteit (NDK): ketenbrede verbeterinitiatieven op het gebied van datakwaliteit. Richt zich op het optimaliseren van bestaande diensten.
- Adreskwaliteit: een verdachte/veroordeelde kan niet in alle gevallen worden gevonden, waardoor de rechtstaat letterlijk wordt ondermijnd. De informatie uit de BRP blijkt niet in alle gevallen toereikend waardoor extra maatregelen moeten worden getroffen om de vindbaarheid te vergroten.
- Via projecten als “Forensische Tijdlijn” en “Persoonsbeeld op Maat” roepen wij de hulp in van de professional in de keten om de informatiebehoefte in de ketens helemaal scherp te krijgen. Hierdoor komt ook duidelijk in beeld wat er nog ontbreekt en welke tekortkomingen er zijn op het gebied van datakwaliteit, zoals onvolledigheid en het niet actueel zijn van de gegevens.

Daarnaast worden door Justid ketenvoorzieningen ontwikkeld en beheerd, waarmee ketenpartners eenvoudig en volgens het principe ‘need to know’ informatie kunnen inzien.

Hiermee wordt voorkomen, dat informatie op veel plekken lokaal wordt opgeslagen met het risico op inconsistenties en wordt de mogelijkheid geboden om te allen tijde cruciale informatie realtime in te zien. We streven ernaar informatie vanuit een centraal punt toegankelijk te maken, zodat centraal inzicht en overzicht op informatiestromen ontstaat en het een stuk eenvoudiger wordt om de burger inzage te geven over verstrekkingen die hebben plaatsgevonden, door welke organisatie dit is gebeurd en met welk doel.

“Ketenpartners kunnen eenvoudig en volgens het principe ‘need to know’ informatie inzien.”

5. Governance

Netwerken en gegevensuitwisseling

Knelpunten in de uitvoering

Zeker in een tijd waarin samenwerking steeds belangrijker wordt, moeten we ervoor zorgen dat collega's die in samenwerkingsverbanden opereren hun werk optimaal kunnen doen. Het op een goede manier, snel en effectief, uitwisselen van gegevens, is daarbij - soms zelfs letterlijk - van levensbelang.

Ook de strafrechtketen, jeugd- en de migratieketen zijn samenwerkingsverbanden waarin de informatie-uitwisseling van levensbelang is.

De strafrechtketen heeft in het Programma Digitalisering Strafrechtketen (PDSK) de afgelopen jaren enkele belangrijke stappen gezet (leidende principes, Keten Doelarchitectuur en portfolio), maar zal in het vervolg (Digitaal Duurzaam Stelsel (DDS)) daarin nog verder moeten doorgroeien. De huidige governance in de strafrechtketen laat zien, dat het delen van informatie en het ontwikkelen en gebruik van gemeenschappelijke voorzieningen nog geen vanzelfsprekendheid is. Het organisatiebelang wordt nog te vaak boven het ketenbelang geplaatst, en ook wordt de verschillende wetgeving die van toepassing is voor de verschillende organisaties als belemmering ervaren.

Voor Justid, die als kerntaak heeft het veilig en duurzaam opslaan van cruciale informatie en het uitwisselen daarvan binnen het justitie- en veiligheidsdomein, vormen deze zaken een knelpunt. Met betrekking tot een goede informatisering van de ketensamenwerking liggen er in het heden en de (nabije) toekomst derhalve nog een fors aantal urgente uitdagingen. Vragen als: hoe garanderen we dat de data van topkwaliteit zijn en hoe houden we de regie op de exponentieel groeiende hoeveelheid data, zullen gezamenlijk moeten worden beantwoord.

Wat gaan we ervoor doen en wat is daarvoor nodig?

Justid spant zich in om samen met de ketenpartners die antwoorden te vinden, waarbij we willen bouwen aan een duurzame robuuste (netwerk-) informatie-architectuur. Daarmee doen we recht aan een praktische workflow die de strafrechtketen is en de wettelijke onderbouwing ervan. Terwijl we tegelijkertijd meer aansluiten bij de realiteit van de keten als een complex netwerk met vele samenwerkende partijen en informatie naar en van vele partijen.

Een stap hierin is de organisatie van een strategische sessie voor de ketenpartners en het Bestuursdepartement in 2023. De aanbevelingen uit de gateway review worden door Justid gezien als handvatten om in de besturing en digitalisering van de strafrechtketen de noodzakelijke volgende stappen te zetten.

Dit vraagt niet alleen wat van de ketenpartners, maar ook iets van het Bestuursdepartement. Deze zal de organisaties in de uitvoering hierbij moeten helpen. Dat begint met goed te luisteren naar elkaar. Waar lopen organisaties bij die gegevensdeling zoal tegenaan? En waaraan hebben zij op dit punt precies behoefte? Dit zal onder meer moeten resulteren in een heldere, praktische handreiking, die uitleg geeft over het juridische kader; die onduidelijkheden en misverstanden over gegevensuitwisseling wegneemt en die de professionals in de keten concrete handelingsperspectieven biedt.

*“Alleen ga je
sneller, samen
kom je verder.”*

6. Opgavegericht werken

Samenwerken aan het doel

Onder het mom ‘Alleen ga je sneller, samen kom je verder’, zien we de ontwikkeling naar impactgerichte interventie, waarin de complete mens in beeld is bij een interventie op één of meer domeinen. Deze integrale aanpak leidt tot steeds wisselende samenwerkingsverbanden, waarbinnen informatie wordt uitgewisseld en op basis van een integraal beeld beslissingen worden genomen. De medewerkers in de keten moeten daarvoor over complete en samenhangende informatie beschikken.

Dit vereist intensieve informatie-uitwisseling. Justid bezit de kennis en expertise om op ketenniveau en domein overstijgend hiervoor verantwoorde oplossingen te bieden. Verantwoord in de zin dat er sprake is van een samenwerking, die de eigen rol en bevoegdheid respecteert en een passende gegevensuitwisseling waarborgt, die grondrechten, wetgeving, veiligheid en betrouwbaarheid garandeert

Wat gaan we ervoor doen en wat is daarvoor nodig?

Wetgeving moet hierin ondersteunen, niet belemmeren.

7. Krapte op de arbeidsmarkt

Oog voor de medewerker

De krapte op de arbeidsmarkt kan onze slagkracht in de weg gaan staan. Gebrek aan capaciteit belemmert ons in onze uitvoering van taken en najagen van de doelen die we onszelf opleggen, maar ook van de ambities die we nastreven in de samenwerkingsverbanden waarbinnen we opereren.

Aangezien dit een maatschappelijk probleem is, moeten we als overheidsorganisaties samen optrekken. Graag bundelen we de krachten met gelijkwaardige organisaties als het gaat om het werven en inzetten van werknemers. Daarmee kunnen we nieuwe werknemers een aantrekkelijk perspectief bieden. Daarbij helpt het huidige loongebouw niet. Er is scheefgroei en er zijn nieuwe ontwikkelpaden nodig. We zien zelfs concurrentie tussen overheidsorganisaties. Daarnaast is er nog steeds de ongelijkheid in loon tussen overheid en bedrijfsleven.

Wat gaan we ervoor doen en wat is daarvoor nodig?

Justid werkt aan haar bekendheid, neemt initiatief om nieuwe doelgroepen te benaderen en anders te werven. Voor de instroom verwachten we vanuit het beleidsdepartement ook richtlijnen over en onderzoek naar de inzet van nieuwe doelgroepen.

Afsluiting

Met deze eerste Stand van de Uitvoering is een begin gemaakt met het bieden van inzicht in de knelpunten en uitdagingen waar Justid mee te maken heeft. Voor deze eerste uitgave van de Stand van de Uitvoering is een selectie gemaakt uit de knelpunten en uitdagingen die zijn opgehaald. We blijven dit structureel doen, onder meer door het jaarlijks uitbrengen van een Stand van de Uitvoering en aansluiting te zoeken bij de Staat van de Uitvoering.

We waarderen de mogelijkheid om via deze Stand de Kamer te kunnen informeren. Uiteraard blijven wij werken aan de gezamenlijke oplossingen en zijn we graag bereid een nadere toelichting te geven op de geschetste knelpunten en uitdagingen.

April 2023

**Cruciale informatie
op het juiste moment.**

Wilt u meer van ons weten?
Kijk dan op www.justid.nl
of volg ons op **LinkedIn**.

**Cruciale informatie
op het juiste moment.**

